

у просторі, і якщо допущена помилка у зображенні «великої форми», то надалі доведеться багато переробляти. Коли встановлено пропорції та положення плечової кістки, передпліччя і кистей рук, можна переходити до виконання наступних стадій рисунка — уточнення деталей, але не забуваючи про цілісність форми.

Попереднє ознайомлення з анатомією плечового поясу та верхньої кінцівки, основними пропорціями, зовнішніми конструктивними особливостями дозволить правильно її зобразити. Особливо корисно знати опорні точки кисті рук: вони допомагають орієнтуватися під час конструктивної побудови.

Отже, у процесі рисування верхніх кінцівок необхідні знання основ пластичної анатомії, тому що внутрішня конструкція тіла людини є єдиним джерелом вірного зображення його форми.

На заняттях у студії «Вечірній малюнок» здобувачі отримують певний пласт знань та додаткові серйозні навички зображення кінцівок рук, ґрунтовну теоретичну, методичну та професійну підготовку.

Список використаних джерел:

1. Копейкин М. Рисунок кистей рук и стопы. *Юный художник*. 1988. № 10. С. 36–39.
2. Сухенко В. Академічний рисунок: підручник. Київ : Амадей, 2016. 232 с.
3. Федик З. Зображення кінцівок людини. *Українська Академія мистецтва*. 2015. Вип. 24. С. 81–89.

**Красильникова
Ірина Валеріївна**

кандидатка педагогічних наук,
доцентка кафедри образотворчого,
декоративного мистецтва, технологій
і безпеки життєдіяльності,
Вінницький державний педагогічний
університет імені Михайла Коцюбинського
ORCID: 0000-0002-3057-4000

ТРАДИЦІЙНІ І СУЧАСНІ СВЯТКОВІ КОМПОЗИЦІЇ ЗАСОБАМИ ВЕЛИКОДНІХ ТЕХНІК

Початок ХХІ століття в освітньому середовищі спрямований на виховання соціально активного підростаючого покоління, яке спроможне сприймати й усвідомлювати загальнолюдські цінності і особливо духовні. Сучасний період становлення суспільства чекає особистість з розвинутою загальнолюдською культурою, художньо-естетичною та професійною культурою, високою моральністю, соціальною відповідальністю та активністю, гуманністю. Адже тому особливе значення має реформування вузівської підготовки, зокре-

ма системи освіти у сфері мистецтва. Це зумовлює створення якісно нових підходів до підготовки висококваліфікованих спеціалістів у системі образотворчого, декоративного мистецтва.

Звернення до духовно-культурного скарбу українського народу є одним із потужних засобів нашого самозбереження. Українське народне декоративно-ужиткове мистецтво несе в собі величезний художньо-творчий та мистецько-естетичний потенціал, який необхідно використовувати для формування та розвитку національно зорієнтованої, творчо збагаченої, свідомо активної особистості. Сприяти цим задумам повинна відповідна система навчання, виховання і творчого розвитку студентства.

Звертаючись до декоративно-ужиткового мистецтва як засобу мистецького розвитку особистості, варто розглянути мистецтво української народної писанки, яке містить у собі величезні можливості формування та розвитку художньо-творчих і мистецько-естетичних знань, умінь та навичок для освітнього процесу спеціалістів у сфері образотворчого, декоративного мистецтва.

Розглядаючи мистецтво писанки, більш детально зупинимось на мистецтві створення традиційних і сучасних великодніх композицій.

Для традиційних великодніх композицій спершу виготовляли писанки або крашанки. Наступним етапом було створення чисельних декоративних великодніх композицій, якими прикрашали домашню оселю. До народних традиційних прикрас належать гердани. Гердан має вигляд намиста трьох разків. На найдовший нанизується сім писанок, на середній п'ять, а найкоротший має три писанки. Кінці ниток з'єднують між собою та прикрашають китичками з ниток, які гармонійно поєднуються з кольоровими орнаментальними композиціями писанок. Виготовити гердани можливо й із більшої кількості писанок.

«Дзвони» — це прикраси, які виготовляли з трьох або п'яти писанок, кожна окремо нанизувалася на ниточку, що на кінці мала китицю. У виробі всі ниточки зв'язувалися разом угорі.

У створенні «хреста» використовували дванадцять писанок із зображенням хрестів. Пріоритетно тло писанок мало бути одного кольору. Необхідними для виготовлення прикраси були два металеві дротики довжиною 30 см та чотири цупкі металеві дротики діаметром 2–3 мм і довжиною 40–45 см; чотири довгі соломини або очеретини довжиною 40–45 см. На кожний м'який дротик нанизували по 6 писанок та накладали їх навхрест під прямим кутом. Виходить хрест із 12 писанок. У соломини або очеретини вставляли цупкі дротини, складали з них ромб із рівними сторонами, скріплювали нитками перетини соломин. У ромб вставляли виготовлений хрест із писанок, закріплювали його в кутах ромба.

До Великодня під сволоками хат підвішували «голубів», виготовлених із писанок. Для тулуба використовували готову писанку. Голівку із дзьобиком, позначаючи очі, і шийку виліплювали із бджолиного воску. По боках писанки робили отвори, в які закріплювали хвіст і крила, завчасно зроблені з паперу (хвіст і крила складали «гармошкою-віялом» і краї прикрашали технікою витинанки). Хвіст і крила закріплювали розтопленим воском [6, 84–85].

Сучасні великодні композиції виготовляють, використовуючи традиційні писанки, а також дерев'яні, скляні, пластмасові, пінопластові або пташині яйця, прикрашені бісером, пастками, нитками, фарбами, тканиною, насінням. Святкові композиції можуть мати форму і вигляд пташиного гнізда, виготовленого з гілок дерев із використанням пташиного пір'я, головним декоративним елементом яких є прикрашені яйця.

Найпростіша великодня декоративна композиція — це дерев'яне яйце, яке оздоблене плетивом із бісеру або клаптиковою технікою. Для такого яйця виготовляється підставка, оздоблена у стилі оздоблення самого яйця [4, 118–142].

Популярними сьогодні є віночки з гілок берези, які оздоблені писанками або яйцями з пінопласту. Такі віночки декоруються живими або штучними квітами, частинами рослин, шовковими стрічками.

У створенні сучасних великодніх композицій нині абсолютно відсутні обмеження. Це вже стало своєрідним окремим мистецтвом виготовлення великодніх прикрас, де використовують різноманітні матеріали й техніки оздоблення для створення різноманітних декоративних елементів.

Підсумовуюче вищесказане, необхідно зробити висновки про те, що мистецтво створення великодніх композицій базується на використанні і поєднанні одночасно різноманітних технік, технологій і матеріалів, що розкриває необмежений простір для формування і розвитку художньо-творчих та мистецько-естетичних знань, вмінь і навичок особистості.

Список використаних джерел:

1. Верхова М. Писанки Поділля. Львів : Колесо, 2013. 192 с.
2. Манько В. Взірці українських народних писанок. Львів : Свічадо, 2008. 42 с.
3. Манько В. Українська народна писанка. Видання друге, доповнене. Львів : Видавництво «Свічадо», 2008. 90 с.
4. Савчук І. Українські писанки: традиційні та сучасні технології. Золота скриня. Українські художні ремесла : практичний посібник / упоряд. Б. М. Терещук. Чернівці, 2007. С. 118–142.
5. Савчук І. Художні ремесла в школі. Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Трудове навчання». Дрогобич : РВВ ДДПУ, 2007. С. 186–199.
6. Шевчук О. Великодня веселка. Київ : Дніпро, 2004. 128 с.